

gjørelse af Valgene kan i Øvrigt ske paa en endnu nemmere Maade end ved Hjælp af Regning, nemlig ligefrem ad grafisk Vej ved Hjælp af et Apparat, som let vil kunne konstrueres, og i de Exempler, jeg har vedfjættet Lovforslaget, vil man finde tilstrækkelig Billedning i saa Henseende.

Men jeg holder mig her kun til de almindelige Grundrætninger, Grundtanker, i Lovforslaget, og i den Henseende vil jeg gjøre opmærksom paa, at jeg har søgt tillige at tilvejebringe de størst mulige Garantier for, at Valgene frembringe de bedste mulige Kandidater. Der er nemlig en Mulighed for, hvor man bruger Listevalg, at der opstilles en enkelt fremragende Person, men at han bliver sat sammen med flere af aldeles underordnet Betydning, som han drager med sig. Dette maa forhindres; man maa saa vidt som muligt moralsk tvinge de forskjellige Grupper til at stille de bedste mulige Personer op, dem, som nyde almindeligt Tillid. Og det har jeg søgt at tilvejebringe ved en Slags — jeg kan gjerne kalde det — Straffebestemmelse. Det skal nemlig være en Betingelse for at blive valgt overhovedet at samle et vist Antal Stemmer; Ingen skal kunne blive valgt, med mindre han har saa mange Stemmer som Halvdelen af det Tal, som man almindelig kalder „Kvotienten“, den nemlig, som fremkommer, naar man dividerer Repræsentanternes Antal ind i det Antal Stemmer, som ere afgivne. Naar en Kandidat ikke kan samle saa mange Stemmer, da stryges han paa Kandidatlisten, og selve Kandidatlisten berøves endvidere det Stemmetal, som den ellers saaledes vilde faaet, saaledes at den ikke har Udset til at faae saa mange Kandidater valgte, som den vilde faaet i modsat Fald. Der er saa en Mulighed for — ganske vist kun en fjern Mulighed — at der skal foretages Omvalg. Hvis man nemlig tænker sig, at flere Grupper have opstillet deres Kandidatlistes paa en saadan Maade, at der kun er en enkelt fremragende Person paa hver Liste og de andre er aldeles ubetydelige Personer, saa vil kun disse første, der have faaet de fleste Stemmer paa hver Liste, være valgte, men det vil næppe være tilstrækkeligt. Saa maa der foregaa Omvalg. Men deri ligger en moralsk Straf. Da vil næppe Grupperne opstille de samme Personer igen.

Hermed tror jeg nu at have fremstillet det Vigtigste af, hvad der ligger til Grund for Lovforslaget, som er en Forbindelse, en Kombination, af de bedste Systemer, man for Dieblisset kjender, som vel ikke ere indførte i Praxis uden delvis, men som jeg

tror forener de bedste Egenffaber. Uden at forsøge naaer man aldrig til det bedst Mulige, og Hensigten med Indbringelsen af dette Lovforslag er, jeg gjentager det, kun paa et saa tidligt Tidspunkt som muligt at faae den stærkest mulige Kritik, og hvis dette ikke sker i denne Sal, saa udenfor den. Det skulde glæde mig, om jeg tog fejl, om virkelig Tiden tillod det, uden at andre vigtigere Sager tilfidesattes, at det kunde komme til en Iste og maaft flere Behandlinger i dette Thing; men det venter jeg som jagt ikke, og dersom det høie Thing vil gaa ind paa det af mig den 19de December anmeldte Forslag om Nedsættelsen af en parlamentarisk Kommission om Forholdstalsvalgmaaden, til Underøgelse af et saadant System, ønsker jeg, at dette Lovforslag maa blive henvist dertil. Jeg tror, at en saadan parlamentarisk Kommission netop derved vil faae en Opgave, som særlig vil ligge for den. Dette er et Lovgivnings-emne, som ikke bør komme videre, inden en parlamentarisk Kommission har behandlet det. Det, der blev bebrejdet mig sidste Gang, da jeg i Aarene 1878—80 fremsatte Forslag om at vælge Kjøbenhavns Borgerrepræsentanter ved Forholdstalsvalg, var blandt Andet det, at man skulde spørge vedkommende Myndigheder først og forhandle med dem, men det ere vi jo ikke i Stand til her i Rigsdagen. I saa Fald maatte man vente paa, at Regjeringen skulde gjøre noget Saadant; men den har ikke gjort Noget. Uagtet Landsthinget den 31te Mai 1881 vedtog en Dagsorden, hvorved den anbefalede en udvidet Anvendelse af Forholdstalsvalgmaaden til Regjeringen, kom den ikke videre end til Kjøbenhavns Borgerrepræsentation, og der blev den liggende. Jeg har nu mærket mig de Indvendinger, der blev gjort, og har forsøgt at rette mig efter dem saa vidt muligt, for saa vidt jeg har fundet dem besjete. Jeg mener derfor, at naar den parlamentariske Kommission faar denne Sag for, skulde den først og fremmest se at blive enig om et System, der kunde bruges i de forskjellige foreliggende Tilfælde, og dernæst skulde Kommissionen, der jo i Følge Grundlovens § 46 kan kræve Oplysning saa vel fra offentlige Myndigheder som fra private Personer, sætte sig i Forbindelse med de forskjellige Myndigheder, eller hvad jeg vil kalde „repræsentative“ Foramlinger i politisk og kommunal Henseende, hvor der kunde være Tale om at bruge disse Regler; og naar der saa var tilvejebragt saa vidt muligt Overensstemmelse, skulde Kommissionen tillige udarbejde Lovforslag, hvorved de almindelige Regler kunde anvendes paa de enkelte foreliggende Tilfælde.